

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki soruların Başbakan Sayın Ahmet Davutoğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
Saygılarımla.

Saruhan Oluç
H. Saruhan OLUÇ
Antalya Milletvekili

Türkiye’de uzun yıllar Sosyal Güvenlik üç ayrı kurum, Sosyal Sigortalar Kurumu, Emekli Sandığı ve Bağ-Kur üzerinden sağlanıyordu. Bu parçalı sistem ve çok sık değişen sosyal güvenlik mevzuatından dolayı, emekli aylıkları arasında önemli farklılıklar ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra, özellikle çalışma döneminde emekli aylığının hesaplanmasına esas teşkil eden primlerin taban aylık üzerinden yatırılması ve emekli aylık artışlarının düşük tutulmasından kaynaklı olarak, emekli aylıkları emekli ile ailesinin günün koşullarında insani bir yaşam sürdürmesini sağlamaktan uzaktır. Bu gün Türkiye’de emeklilerin %75’inin aylıklarının dört kişilik bir ailenin sadece mutfak giderinin karşılığı olan açlık sınırının altında kalmış olması da bunun göstergesidir.

1999 yılı öncesinde, emekli olmuş yurttaşlarımıza yönelik emekli aylıkları arasındaki maaş farklarını gidermek için “sözde intibak” yasası çıkarıldı ama bu çıkarılan yasanın gerçek bir intibak olmadığını son olarak Kamu Denetçisi Kurumu dahi dile getirildi.

İntibak yasası ile sadece 2000 yılı öncesinde emekli olmuş SSK emeklilerinden bir kısmının yararlanabildiği basit bir iç düzenleme yapılmıştır. Bir başka deyişle, bu yasa asıl amaca ulaşılmasını sağlamaktan uzak, kısmi iyileştirme yapan basit bir düzenlemeden başka bir şey olmamıştır.

Bu haksızlığın giderilmesi için Türkiye Emekliler Derneği’nin (TÜED) 2000’den önce emekli olanların aylıklarına yapılan intibaktan yararlanması için açılan davanın 5. duruşmasında Mahkeme, davanın reddine karar verdi.

Bu haksızlığı gidermek öncelikle TBMM’nin görevidir. TBMM’nin konuyu yeniden değerlendirmesi ve gerçek bir “İntibak Yasası” çıkarması gerekmektedir.

Emekliler için sadece intibak yapılması da yetmez aynı zamanda maaşlarının insani yaşam seviyesine çekilmesi de gerekir. 5510 Sayılı Kanunun 55 inci maddesinin ikinci bendi, “bu kanuna göre bağlanan gelir ve aylıklar, her yılın Ocak ve Temmuz ödeme tarihlerinden

geçerli olmak üzere, bir önceki altı aylık döneme göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yılı tüketici fiyat indeksindeki değişim oranı kadar arttırılarak belirlenir.” Denmektedir. Bu düzenleme emeklilere büyümeden pay verilmemesi anlamına gelen haksız ve dayanaksız bir düzenlemedir ve anayasanın sosyal devlet ilkesi ile eşitlik ilkesine aykırıdır.

Emekli aylık artışının gerçek rakamlarla bile açıklanmayan 6 TÜFE artışına bağlanması emeklilere büyümeden pay almasını engelleyen bir maddedir. Bir başka deyişle emekliler emekleriyle büyümesine katkıda bulundukları ülkemizin büyümesinde pay alamamaktadırlar. Bu haksızlığın giderilmesi içinde acil olarak yasal düzenleme yapılması gerekmektedir.

Diğer bir sorunda emekli olma hakkını elde etmiş olmalarına rağmen, kademeli geçiş uygulaması ile 1999'dan önce işe başlayan sigortalıların pirim gün sayısını doldurmuş olmalarına karşı emekli olacağı yaş 3 ila 10 yıl arasında uzamıştır. Bu sebeple yaşları ve piyasa koşulları sebebiyle yeni işlerde çalışmakta zorlanan yurttaşlar mağduriyet yaşamaya devam etmektedirler.

Bu nedenle;

- 1- Emeklilerin sorunlarını çözmek ve 2000 yılından önce emekli olanların intibaklarının sağlanması için gerçek bir intibak yasasının gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?
- 2- Emeklilerin büyümeden pay almaları gerektiğini düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız mevcut yasada bu doğrultuda bir düzenleme yapılması gerektiğini düşünüyor musunuz? Emeklilerin büyümeden pay alabilmesi ve Anayasanın sosyal eşitlik ilkesinin korunması için bugüne kadar yaptığınız bir çalışma var mı?
- 3- Kademeli geçiş uygulaması ile 1999'dan önce işe başlayan sigortalıların emekli olacağı yaş 3 ila 10 yıl arasında uzamıştır. Bu sebeple yaşları ve piyasa koşulları sebebiyle yeni işlerde çalışmakta zorlanan ve kazanılmış haklarını kaybeden emeklilikte yaşa takılanlar hakkında yapmış olduğunuz bir çalışma var mıdır?
- 4- Türkiye’de kademeli geçiş uygulaması ile 1999’dan önce işe başlayanların ve halen emekli olmayı bekleyenlerin sayısı nedir? Bu kişilerin emekli olması halinde bütçeye olan maliyetleri ne kadardır?
- 5- İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi Madde 23/4’te : ‘Herkesin menfaatlerini koruması için, sendikalar kurmaya ve bunlara katılmaya hakkı vardır.’ diye yazıyor. Ekonomik ve Sosyal Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, Madde 8: ‘Herkesin ekonomik ve toplumsal çıkarlarını geliştirmesi ve koruması için sendika kurma ve yalnızca ilgili örgütün kurallarına bağlı olarak, dilediği sendikaya girme hakkı vardır.’ Medeni ve Siyasi Haklarla İlişkin, Uluslararası Sözleşme Madde 22/d: ‘Herkesin kendi çıkarlarını korumak için sendikalar kurmak ya da bunlara girmek hakkı vardır. Türkiye ise bu uluslararası sözleşmelerin altına imza atmıştır. Bu maddeler göz önüne alındığında yıllarca çalışan ve emekliliğe hak kazanan yurttaşlarımızın da sendika kurma hakkının önündeki engelleri kaldırmayı düşündünüz mü? Bu konuda herhangi bir çalışma yaptınız mı? Uluslararası

354

kurumlardan emeklilere sendika kurma hakkı verilmemesinden dolayı herhangi bir uyarı aldınız mı?

6- Aldığı emekli aylığıyla geçinemediği için, çalışan veya işyeri açan emeklilerden alınan %15 sosyal güvenlik destek primi borcunu, kişiye herhangi bir kazanç sağlamamasını göz önünde bulundurarak silmeyi düşünüyor musunuz?

7- Sosyal devlet olmanın gereği olarak yaşlı, hasta ve kimsesiz insanların evlerinde bakım ve temizliklerinin yapılmasına dönük çalışmalarınız oldu mu? Olduysa bu çalışmalar nelerdir?

8- Çalışanlara verilen banka promosyonlarının emeklilere de verilmesini düşünüyor musunuz?

9- Sosyal devletin en önemli görevi olan ücretsiz sağlık hakkını göz önünde bulundurarak, muayene ücreti, katkı/katılım payı, otelelik ücreti, istisnai tıp hizmeti, öğretim üyesi farkı gibi çeşitli ücretler alınmasını engelleyecek yasal düzenlemeleri yapmayı düşünüyor musunuz?